

2019

CNPAC

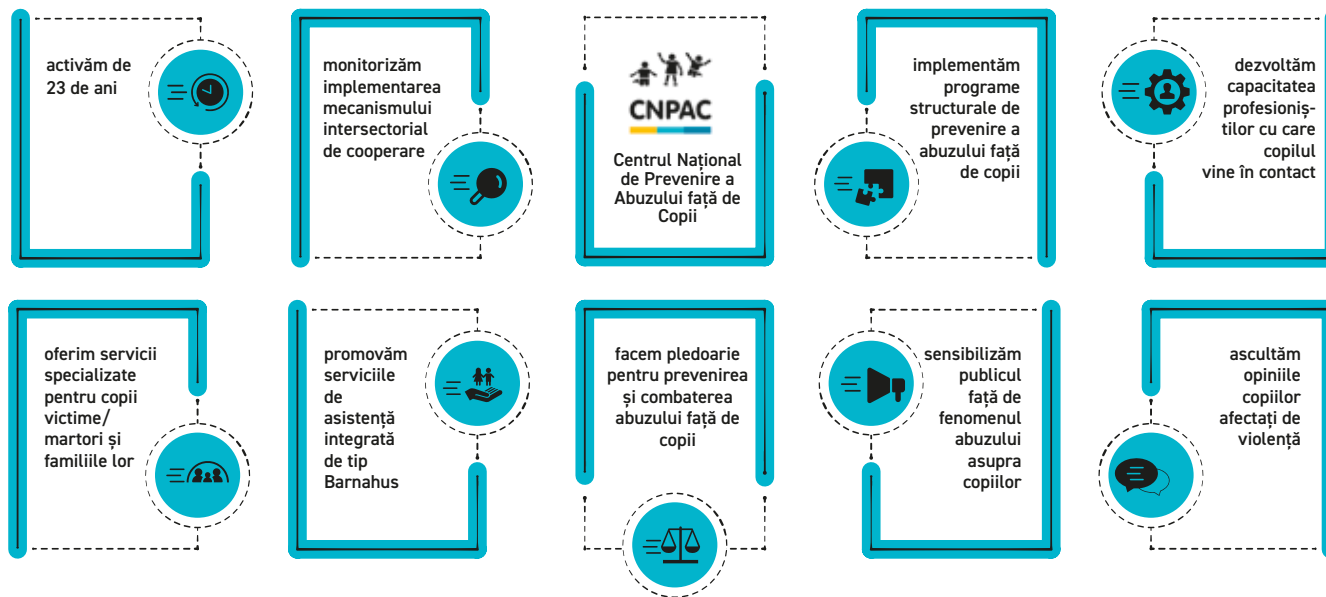
**RAPORT
ANUAL**

CUPRINS

Cine suntem	2
Cuvânt de salut președinte	4
Proiecte	5
Rezultatele 2019 în cifre	6
COPII ÎN FAMILIE	7
COPII ÎN ÎNGRIJIRE ALTERNATIVĂ	19
COPII ÎN JUSTIȚIE	25
Echipa	30
Parteneri	31
Dodo, jucăria care vine în ajutorul copiilor victime ale abuzului	32
Raport financiar	33

CINE SUNTEM

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) este o organizație nonguvernamentală din Republica Moldova care promovează dreptul copiilor la protecție de orice formă de violență. Pe parcursul perioadei sale de activitate de când a fost înregistrat la Ministerul Justiției în anul 1998, CNPAC a dezvoltat un spectru larg și complex de servicii, fiind promotorul celor mai inovative practici de prevenire a abuzului față de copii și asistență a copiilor victime, dar și acordând expertiză autorităților în domeniul protecției copilului.

Viziunea

O societate în care toți copiii sunt protejați de orice formă de violență.

Misiunea

Contribuim la diminuarea incidenței și a consecințelor violenței față de copii prin activități de prevenire, pledoarie, dezvoltare de capacități și servicii specializate.

CUVÂNT DE SALUT

Dragi prieteni!

Anul 2019 a însemnat pentru echipa CNPAC continuarea misiunii asumate mai mult de două decenii în urmă, dar și luarea unor angajamente noi pentru o perioadă de 5 ani, în baza Planului Strategic CNPAC pentru perioada 2019-2023.

Deoarece credem cu vehemență că prin împuternicirea copiilor, dezvoltarea deprinderilor de viață și a rezilienței acestora pe de o parte, și educarea competențelor parentale ale îngrijitorilor și părinților pe de altă parte, putem să prevenim consistent toate formele de violență împotriva copilului, am continuat să diseminăm programele educaționale. Astfel peste 3000 de copii și tineri au beneficiat de programe educaționale structurale, iar echipa de facilitatori instruiți a atins în 2019 un număr total de 920 profesioniști, majoritatea psihologi, pedagogi, bibliotecari din peste 15 raioane ale țării.

A fost un an în care ne-am propus să contribuim la calitatea vieții copiilor care au ajuns temporar să trăiască în servicii de îngrijire alternativă. Credem că responsabilitatea pentru asigurarea unui mediu sigur pentru copiii separați de mediul familial este una primordială. Am reușit să fim alături de 3 centre de plasament temporar, care au în îngrijire 57 copii, în dezvoltarea Politicilor instituționale de protecție a copilului. A fost un exercițiu cu foarte multe lecții învățate, pe care le vom împărtăși, cu siguranță, în anii următori. Este cert că fiecare serviciu de îngrijire a copiilor trebuie să-și dezvolte propria politică de protecție.

Am învățat lucruri extrem de importante, dar totodată simple, de la copiii care au fost afectați de violență. Am avut fericirea să avem alături 5 colege noi, foste beneficiare ale centrului nostru și supraviețuitoare ale abuzului sexual în copilărie. Împreună cu ele am lucrat la mesaje de pledoarie adresate profesioniștilor. Vocea lor a contat mult pentru noi și le mulțumim mult pentru implicare.

520 copii victime ale violenței, din care 221 victime și martori ai infracțiunilor cu caracter sexual și violență în familie au beneficiat de asistență specializată. Ne bucurăm că am reușit să contribuim la reabilitarea acestor copii, dar suntem conștienți că încă mulți copii din țară, în situații similare, nu au acces la astfel de servicii.

Anul 2019 s-a încununat cu un rezultat spre care am tins ultimii câțiva ani - adoptarea deciziei Guvernului privind crearea Centrelor de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor, de tip Barnahus. Aceasta înseamnă că, începând cu 2020 mai mulți copii afectați de violență vor avea acces la servicii specializate, care le vor asigura proceduri legale prietenoase și reabilitare psihologică calificată.

Aș vrea să mulțumesc echipei CNPAC, partenerilor, susținătorilor, donatorilor, împreună cu care am reușit și în 2019 să promovăm toleranță zero față de violența împotriva copiilor și să asigurăm un mediu protector pentru sute de copii.

Daniela Sîmboteanu, Președinte CNPAC

PROIECTE

RĂSPUNSUL MULTIDISCIPLINAR LA CAZURILE DE VIOLENȚĂ FAȚĂ DE COPII, 2017-2020

implementat cu sprijinul **Fundației World Childhood**, în scopul asigurării copiilor victime/ martori ai infracțiunilor la servicii de asistență integrată (de tip Barnahus).

SUPORT DE BAZĂ CENTRULUI NAȚIONAL DE PREVENIRE A ABUZULUI FAȚĂ DE COPII, 2019-2022

oferit de către **Fundația OAK**, în vederea implementării Planului Strategic CNPAC 2019-2023.

DEZVOLTAREA REZILIENȚEI FAȚĂ DE EXPLOATAREA SEXUALĂ ȘI COMERCIALĂ PENTRU ADOLESCENȚII DIN CADRUL ȘCOLILOR PROFESIONALE

realizat cu suportul **Ambasadei Olanda**, pentru a preveni abuzul, exploatarea sexual-comercială și traficul de persoane în rândul tinerilor cu un grad sporit de vulnerabilitate.

VOCILE NOASTRE CONTEAZĂ

implementat în parteneriat cu **Centrul Internațional de Cercetare a exploatării sexuale, violenței și traficului de copii din cadrul Universității Bedfordshire (UK)**, cu sprijinul **Fundației OAK**, în scopul promovării participării copiilor și tinerilor din Europa în combaterea violenței sexuale.

RIDICAREA GRADULUI DE CONȘTIENTIZARE FAȚĂ DE FENOMENUL EXPLOATĂRII SEXUALE ȘI A ABUZULUI SEXUAL AL COPIILOR ÎN MEDIUL ONLINE, ÎN REPUBLICA MOLDOVA

susținut de **Consiliul Europei**, în vederea fortificării implementării Convenției Lanzarote, precum și susținerea Consiliului Europei în promovarea Zilei europene pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual.

PREVENIREA ABUZULUI ȘI EXPLOATĂRII SEXUALE ÎN EUROPA CENTRALĂ ȘI DE EST - O ABORDARE COMPREHENSIVĂ

implementat în parteneriat cu **Fundația Empowering Children**, cu sprijinul **Fundației OAK**, în scopul reducerii toleranței față de fenomenul abuzului sexual față de copii în societate în 6 țări europene, împuternicirea copiilor și profesioniștilor de a recunoaște și răspunde fenomenului vizat.

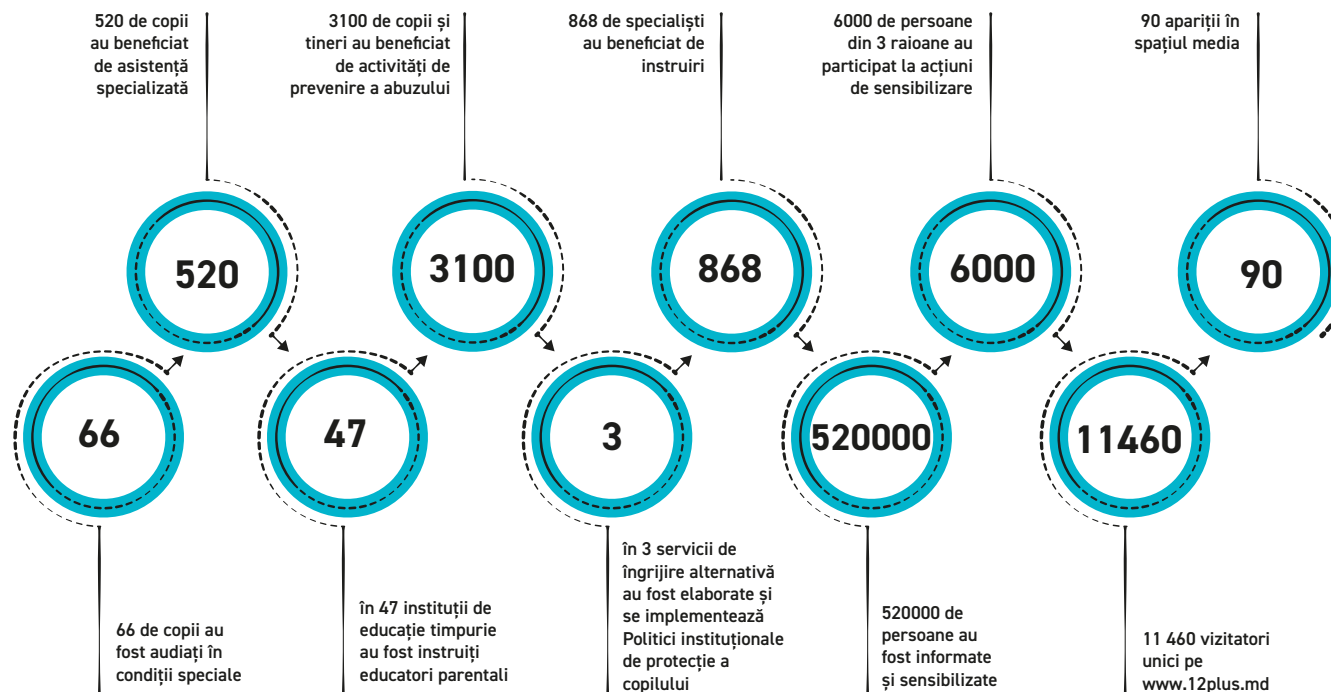
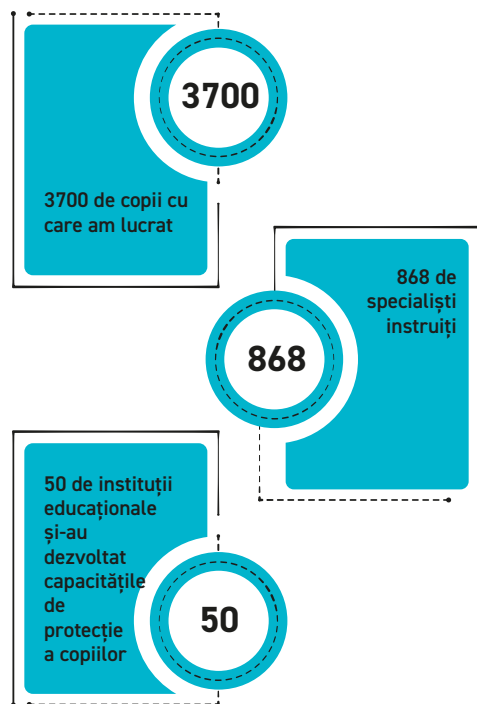

PROTECȚIA COPIILOR ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII SEXUALE ȘI A ABUZULUI SEXUAL ÎN REPUBLICA MOLDOVA

implementat cu sprijinul **Oficiului Consiliului Europei la Chișinău**, în vederea sensibilizării factorilor de decizie, părinților și îngrijitorilor, copiilor și tinerilor față de fenomenul abuzului și exploatării sexuale în mediul online.

REZULTATELE ANULUI 2019 ÎN CIFRE

COPILUL ÎN FAMILIE

Mai bine de două decenii, suntem preocupați de prevenirea tuturor formelor de violență asupra copilului la noi în țară. Cu o deosebită dedicație ne-am concentrat eforturile asupra implementării programelor structurale de prevenire a violenței, care presupun, ca un fir roșu, dezvoltarea rezilienței copiilor de toate vârstele.

Convingerea fermă a organizației noastre este că, odată ce copiii și adolescenții vor învăța să fie rezilienți, vor acumula cunoștințe și competențe necesare, vor putea face față riscurilor și adversităților. În mod special, în 2019 ne-am convins de importanța participării copiilor și tinerilor în acest demers de prevenire, inclusiv a copiilor afectați de violență.

Copiii trebuie
învățați să facă
față adversităților

Prevenirea abuzului și exploatării sexuale față de copii

EXPERIENȚA CAMPANIEI *AICI NU SE PUNE MÂNA* VA FI VALORIFICATĂ ÎN CADRUL INSTITUȚIILOR DE EDUCAȚIE TIMPURIE PENTRU A PREVENI ABUZUL SEXUAL FAȚĂ DE COPII

Lansată acum 5 ani în Republica Moldova, campania "*Aici nu se pune mâna*", parte a campaniei privind combaterea violenței sexuale asupra copiilor "*One in five*" desfășurată de Consiliul Europei, s-a bucurat de mare succes la noi în țară, rezultatele ei fiind înalt apreciate de copii și părinți. Campania a fost adresată părinților, educatorilor și îngrijitorilor de copii mici cu vârsta cuprinsă între 0-7 ani cu scopul creșterii nivelului de implicare și acțiune importante pentru oprirea abuzului sexual asupra copiilor. În acest sens, împreună cu Consiliul Europei am furnizat în cadrul campaniei materiale utile pentru copii și părinți cu scopul prevenirii abuzului sexual față de copii.

Acțiunile noastre nu s-au oprit aici. După ce în 2018, MECC a aprobat *Standardele pentru educație timpurie și Curriculumul pentru educație timpurie* cu includerea indicatorilor care vizează protecția copiilor de abuz sexual, în 2019 împreună cu **Consiliul European** am continuat să fortificăm capacitățile sistemului educațional în aplicarea acestei curricule, și anume pilotarea unui program de formare continuă a cadrelor didactice, educatorilor și metodiștilor din cadrul instituțiilor de educație timpurie. În perioada 10 - 11 octombrie 2019, a fost organizat **cursul de formare a formatorilor "Kiko și mâna"** pentru 23 de metodiști din 18 grădinițe din țară, valorificându-se mesajele și instrumentele campaniei "*Aici nu se pune mâna*". Cursul dat urmează a fi replicat, pentru a cuprinde un număr cât mai mare de profesioniști din sistemul de educație timpurie.

PROGRAMUL PENTRU ADOLESCENȚI 12 PLUS A AJUNS ÎN 10 ȘCOLI PROFESIONALE DIN MOLDOVA

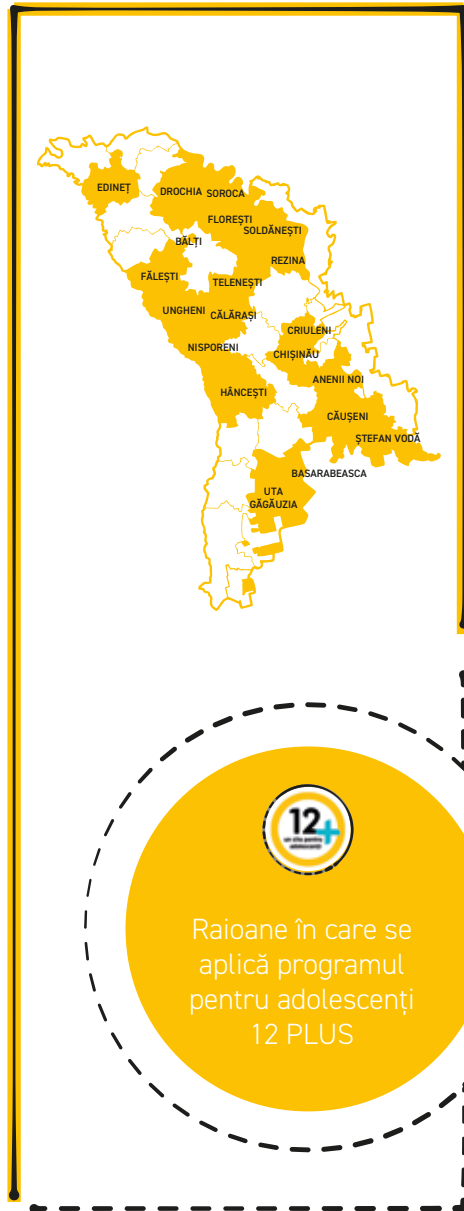
920 de elevi din cadrul a 10 școli profesional-tehnice din Chișinău, Bălți, Ungheni, Alexăndreni (Sângerei), Comrat și Ceadâr-Lunga au participat la diverse activități de consolidare a cunoștințelor și abilităților pentru prevenirea situațiilor de risc asociate fenomenului de abuz, exploatare sexuală și trafic de ființe umane. În total, 160 de ateliere de instruire și 15 cluburi de discuții din cadrul Programului structural de dezvoltare a rezilienței adolescenților față de abuz și exploatare sexuală "12Plus" au fost desfășurate cu elevii.

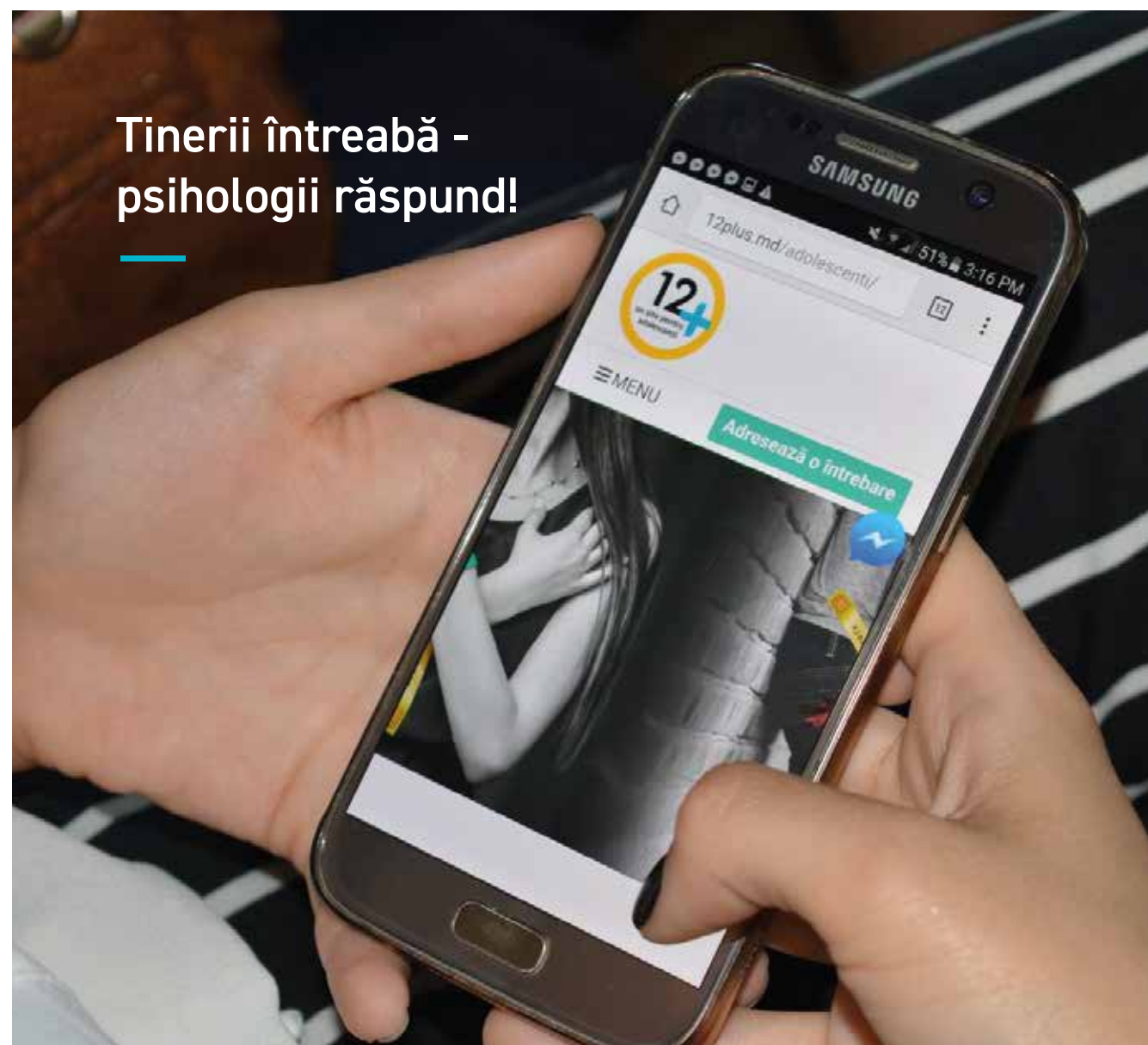
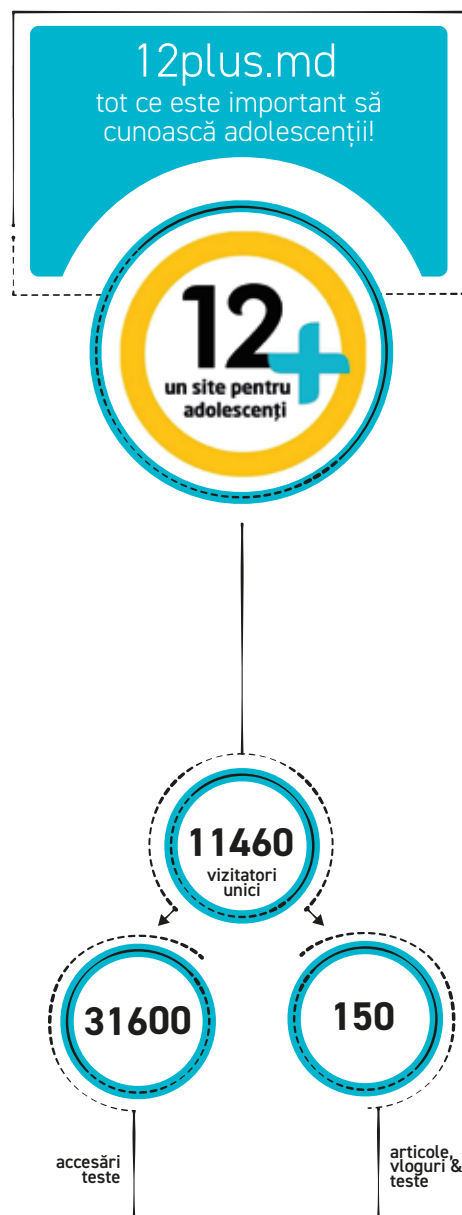
Adolescenții au cunoscut mai multe despre mecanismele de constrângere/manipulare folosite pentru atragerea tinerilor în relații exploatare, fapt care le-a permis să își dezvolte competențele necesare pentru a putea recunoaște situațiile potențial periculoase.

302 profesioniști din cadrul acestor instituții de învățământ profesional-tehnic au participat la 10 seminare de instruire, unde s-au familiarizat cu subiecte precum factorii de reziliență și de risc în adolescență, indicatorii abuzului sexual la adolescenți, interviul de protecție ș.a.

În parteneriat cu Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, am organizat instruirea a 55 de psihologi din 15 raioane și 2 municipii din țară, care și-au format competențele necesare în aplicarea Programului "12Plus".

De la lansarea Programului acum trei ani, am instruit 173 de specialiști din țară să aplice programul 12PLUS în lucrul cu adolescenții.

persoane interviuate care cred că fenomenul exploatării sexuale nu ține cont de caracteristici socio-demografice

persoane interviuate care cred că sărăcia este factorul declanșator principal pentru angajarea copiilor și tinerilor în acte sexuale contra plată sau bunuri

persoane interviuate care cred că trebuie aplicate pedepse pentru utilizarea serviciilor sexuale cu minori dacă ele sunt inițiate de un client

persoane interviuate care cred că trebuie aplicate pedepse pentru utilizarea serviciilor sexuale cu minori dacă aceste relații sunt inițiate de minori sau dacă pentru aceste relații se solicită vreo plată sau diverse bunuri

Rezultatele studiului "Atitudinile sociale față de exploatarea sexual-comercială a copiilor și tinerilor", date din 2019

UN STUDIU COMPARATIV, 2015/2019 A SCOS ÎN EVIDENȚĂ ATITUDINILE SOCIALE FAȚĂ DE FENOMENUL EXPLOĂTĂRII SEXUALE A COPIILOR

Rezultatele studiului comparativ "Atitudinile sociale față de exploatarea sexual-comercială a copiilor și tinerilor", realizat de IMAS la solicitarea CNPAC, denotă o creștere, în 2019 comparativ cu 2015, a gradului de recunoaștere de către societate a fenomenului abuzului și exploatării sexuale. Totodată, există încă multe preconcepții, iar exploatarea sexuală a copiilor fiind justificată de 3 din 10 persoane prin sărăcie. 1 din 10 persoane consideră că pentru aceste acțiuni nu trebuie aplicate pedepse.

Studiul a fost lansat în cadrul Clubului de presă cu genericul „**Abuzul sexual față de copii: dimensiunea fenomenului și implicarea statului în soluționarea problemei**”, în cadrul căruia au fost discutate diverse aspecte ale fenomenului, inclusiv despre faptul că abuzul sexual rămâne o infracțiune gravă împotriva copiilor, fenomenul fiind în creștere în Republica Moldova, iar subiectul devine o problemă stringentă a societății noastre, care trebuie abordată cât mai des de mass-media.

Sensibilizarea copiilor și tinerilor față de fenomenul abuzului sexual online

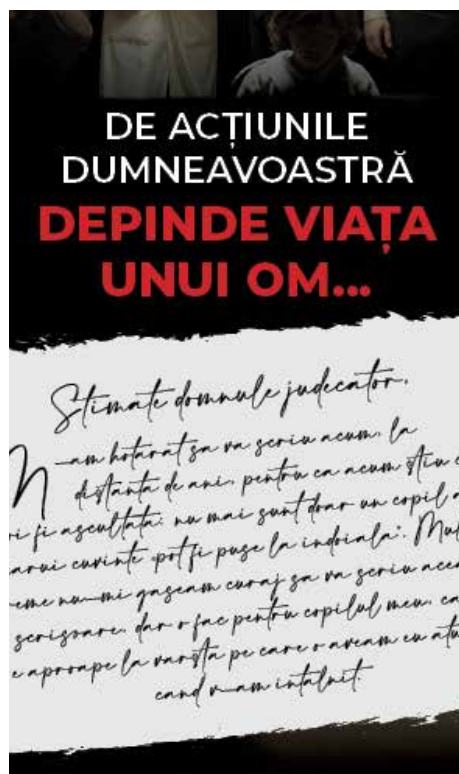

PREVENIM OFFLINE ABUZUL SEXUAL ONLINE FAȚĂ DE COPII

20 de fotografii, scenariile cărora au fost elaborate împreună cu un grup de tinere, supraviețuitoare ale abuzului sexual în copilărie, au constituit "Expoziția offline despre mediul online sau cum putem preveni abuzul sexual online față de copii" pe care am realizat-o cu sprijinul Consiliului Europei, în scopul sensibilizării factorilor de decizie, părinților și îngrijitorilor, copiilor și tinerilor față de fenomenul abuzului și exploatării sexuale în mediul online.

Expoziția a fost lansată pe **18 noiembrie, de Ziua Europeană pentru protecția copiilor împotriva abuzului sexual și al exploatării sexuale**, la Parlamentul Republicii Moldova, urmând să parcurgă până în iunie, 2020, 12 localități din țară: Chișinău, Bălți, Ungheni, Sângerei, Comrat, Ceadâr-Lunga, Orhei, Strășeni, Leova, Hâncești, Căușeni, Criuleni. Peste 6000 de copii și tineri, au vizitat expoziția de fotografii împreună cu profesorii și părinții, astfel familiarizându-se cu pericolele la care pot fi expuși în mediul online, mai cu seamă cele cu referință la riscurile și mecanismele de constrângere/manipulare utilizate pentru atragerea în relații exploatare.

Un produs special al acestei campanii - calendarul pentru anul 2020, care conține 12 din cele 20 de fotografii ale expoziției, a ajuns în școlile din țară, la sute de specialiști din domeniul protecției copiilor, în zeci de biblioteci și servicii adresate copiilor.

"VOCILE NOASTRE CONTEAZĂ" - PARTICIPAREA TINERILOR, SUPRAVIEȚUITORILOR VIOLENȚEI ÎN COPILĂRIE, LA ELABORAREA ACȚIUNILOR DE PREVENIRE A ABUZULUI FAȚĂ DE COPII

5 tinere, supraviețuitoare ale abuzului sexual în copilărie, foste beneficiare ale Centrului de asistență psiho-socială a copiilor victime ale abuzului "Amicul", au participat pe parcursul anului 2019, la inițiativa CNPAC, în cadrul unui program regional inovator de pledoarie participativă „Vocile noastre contează”, în scopul promovării participării copiilor și tinerilor din Europa în combaterea violenței sexuale.

Tinerele au beneficiat de un curs de formare în 12 sesiuni care au urmărit capacitatea lor de a deveni **"ambasadori ai tinerilor"** și a participa în activitățile de advocacy, menite să răspundă fenomenului violenței sexuale față de copii. În cadrul programului tinerele au învățat despre spațiu sigur, consimțământ, confidențialitate, advocacy și lobby, participarea în procesele decizionale și drepturile copilului.

Programul a fost implementat la nivel regional de către Centrul Internațional de Cercetare a exploatării sexuale, violenței și traficului de copii din cadrul Universității Bedfordshire, care a conlucrat cu trei organizații partenere din Europa de Sud-Est: CNPAC (Republica Moldova), Different and Equal (Albania) și ATINA (Serbia). Am fost onorați să găzduim în perioada 9-10 septembrie 2019 la Chișinău, evenimentul de finalizare a proiectului, în cadrul căruia a fost împărtășită experiența de a lucra cu grupurile de copii și tineri afectați de abuz sexual.

FILMUL "SCRISOARE CĂTRE JUDECĂTOR"

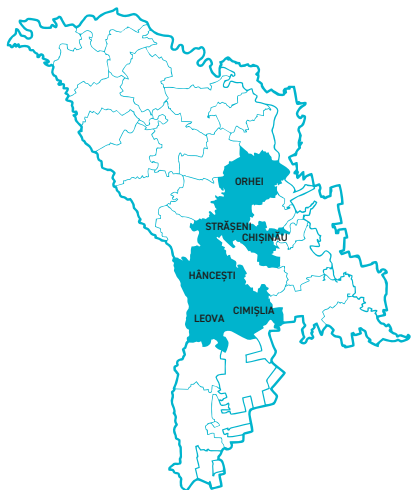
Suntem mândri de produsul generat de către grupul tinerelor avocate ale CNPAC - filmul "Scrisoare către judecător", prin care fostele victime ale abuzului sexual s-au adresat specialiștilor care intră în contact cu copiii victime.

TOT MAI MULTE BIBLIOTECI DEVIN LOCUL UNDE COPIII ÎNVAȚĂ CUM SĂ SE PROTEJEZE DE SITUAȚII POTENȚIAL PERICULOASE

În ultimii trei ani, 6680 de copii de vârstă școlară mică, dintre care 1283 în anul 2019, au cunoscut cum să facă față situațiilor periculoase care li se pot întâmpla, aflându-se în diferite medii sociale, datorită **programului "În drum spre casă"**, propus de organizația noastră școlilor, începând cu 2012, și bibliotecilor, începând cu 2017. Acest program are la bază jocul de masă cu același nume și abordează situațiile periculoase care pot fi întâlnite la școală, în parc, la magazin, în stradă sau acasă.

Am continuat să instruiți formatori în Programul "În drum spre casă" și în 2019. 30 de bibliotecari și 25 de specialiști din serviciile de îngrijire alternativă, au beneficiat în 2019 de cursuri de instruire în vederea aplicării programului, dintr-un total de **377 de profesioniști care furnizează programul**, în instituțiile din Hâncești, Cimișlia, Leova, Chișinău, Orhei, Strășeni.

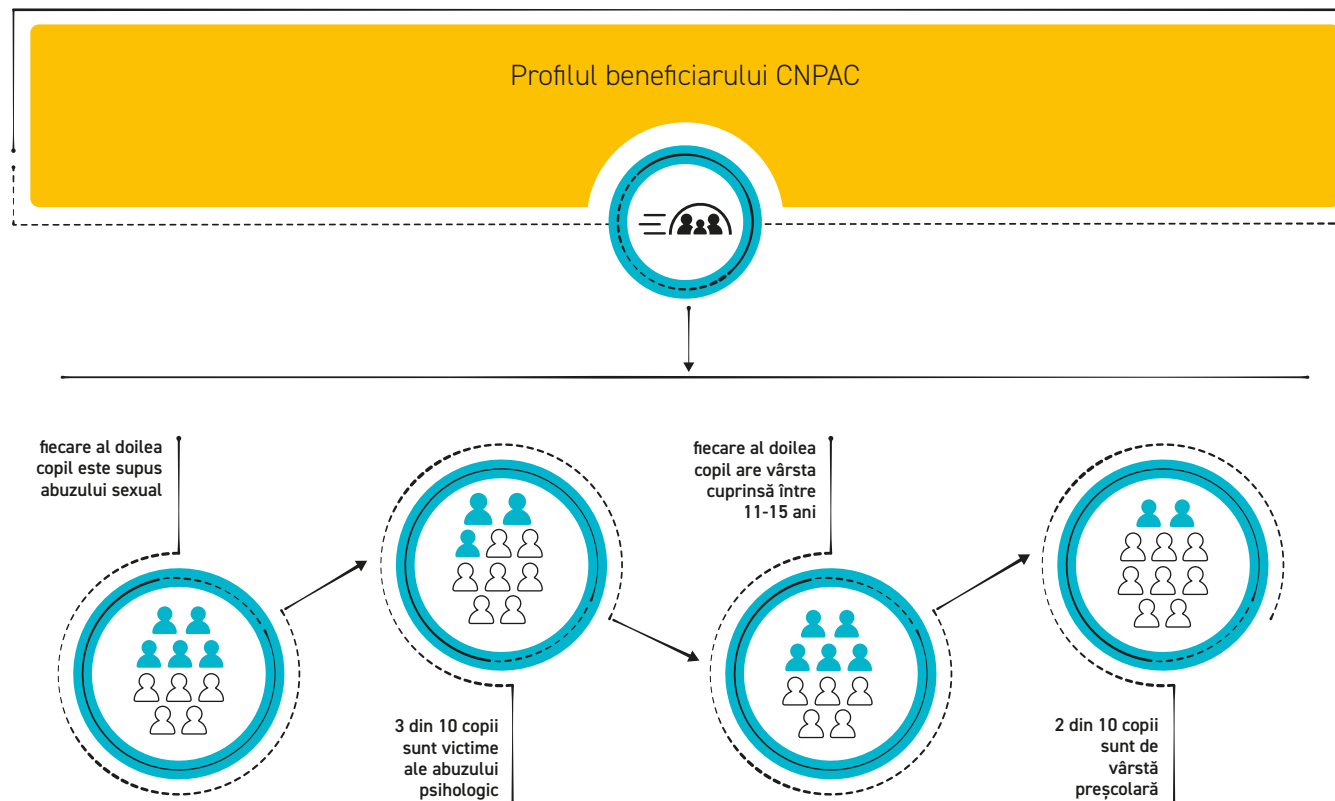
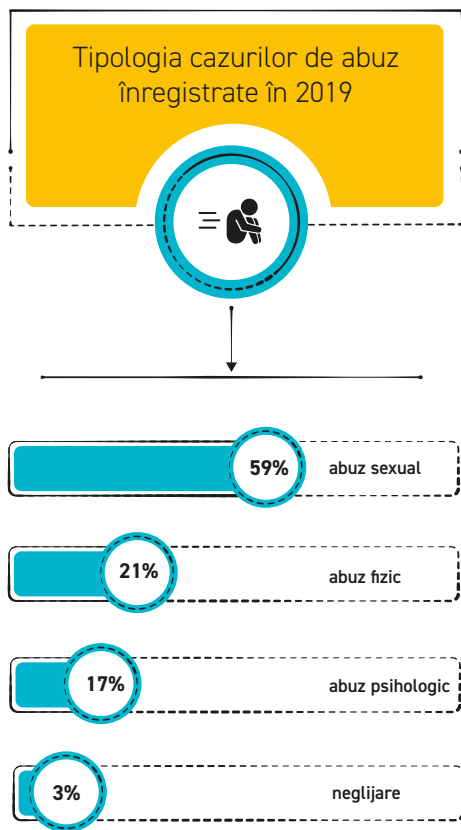
Raioane în care se aplică programul "În drum spre casă"

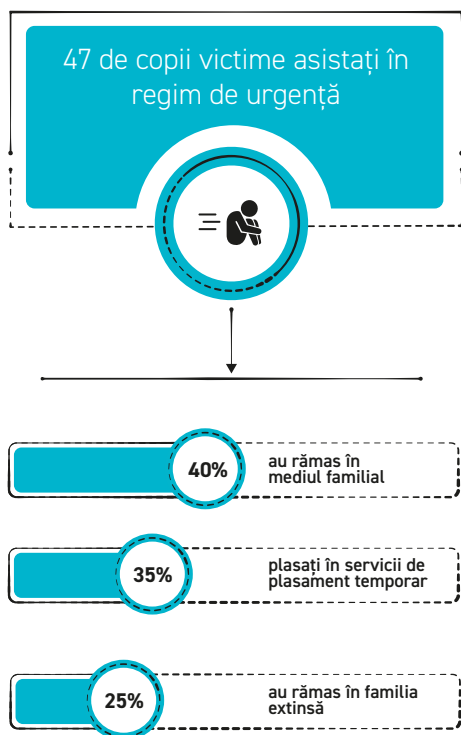
Creșterea accesului copiilor și familiilor la servicii de asistență psihosocială

CREȘTEREA ACCESULUI COPIILOR ȘI FAMILIILOR LA SERVICII SPECIALIZATE

Pentru 520 copii victime, inclusiv victime ale infracțiunilor, am oferit servicii specializate în cadrul **Serviciului de asistență psihosocială a copilului și familiei „Amicul”**, gestionat în colaborare cu Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului. În 2019 am preluat în asistență 213 copii, iar alți 307 au beneficiat de asistență continuă.

Asistență psiho-socială pentru circa 300 copii victime ale diverselor forme de violență

-
 143 copii victime și părinții/ îngrijitorii acestora au beneficiat de suport psihologic: **860 ședințe de consiliere și psihoterapie.**
-
 Am realizat evaluarea sesizărilor privind suspectarea de abuz asupra copiilor în cadrul a trei servicii de îngrijire, în care erau plasați în total 18 copii. Abuzul a fost stopat, fiind întreprinse măsuri pentru pedepsirea specialiștilor implicați în rele tratamente. 2 copii au fost transferați în alte servicii de plasament temporar.
-
 166 copii victime au beneficiat de asistență juridică.
-
 Pentru 9 copii preluați în asistență în 2019, la solicitarea autorităților tutelare din 3 raioane (Chișinău, Leova, Hâncești) am elaborat Rapoarte de evaluare psihologică pentru a determina gradul de traumatizare a copilului ca urmare a abuzului.
-
 Pentru 47 copii victime, dintre care 21 victime ale infracțiunilor cu caracter sexual și violență în familie, am oferit asistență Echipelor multidisciplinare de nivel local în **aplicarea măsurilor urgente de protecție.** Astfel, în 19 cazuri copiii au rămas în mediul familial sigur, agresorilor fiindu-le aplicate de către organele de drept măsuri restrictive prin ordonanțe de protecție pentru o perioadă de 30-90 zile. În alte 12 cazuri copiilor le-a fost asigurat spațiu protector în familia extinsă. În lipsa unor alternative de tip familial, pentru 16 copii autoritățile tutelare au decis să fie plasați de urgență în servicii de plasament temporar (case comunitare, centre de plasament și centre maternale).

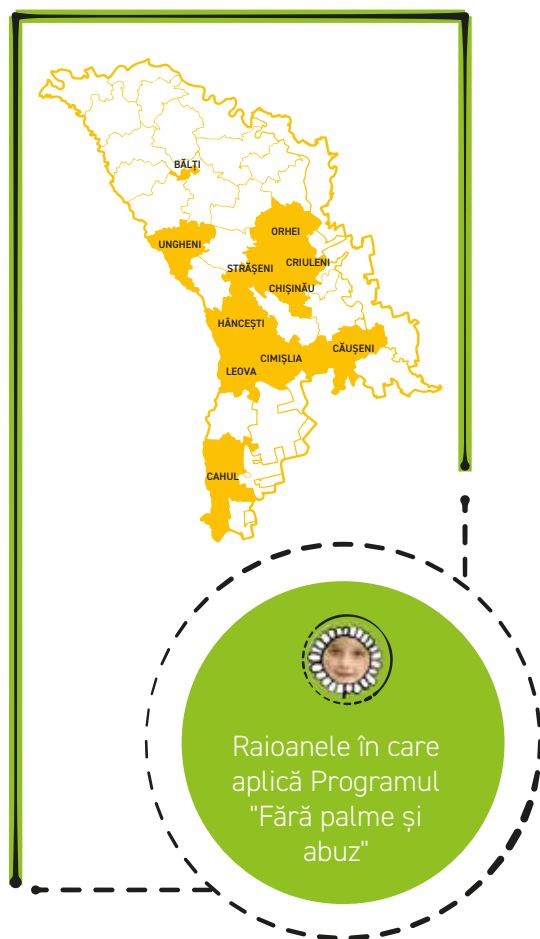

Acces la asistență și proceduri legale prietenoase pentru 221 copii victime și martori ai infracțiunilor cu caracter sexual și violență în familie

- ☰ Pentru 66 copii am oferit asistență specializată și facilități (spațiu de audiere, echipament specializat) pentru audierea copiilor în condiții speciale, conform prevederilor art. 110¹ (CPP), ceea ce presupune că din numărul total de 266 copii victime/ martori ai infracțiunilor audiați în condiții speciale pe țară, **4 din 10 au fost audiați cu suportul CNPAC.**
- ☰ 87 copii au beneficiat de suport psihologic în criză, după caz, și de program complex de reabilitare psihologică, în total fiind oferite peste **520 ședințe de consiliere și terapie.**
- ☰ Pentru 38 copii victime ale infracțiunilor am elaborat și prezentat la solicitarea organelor de urmărire penală rapoarte de evaluare psihologică, care au fost parte a probatoriului pe dosar.
- ☰ În perioada de raportare 40 abuzatori de copii au fost condamnați în cazurile asistate de noi, inclusiv datorită suportului pe care l-am oferit copiilor și instanțelor de drept în cadrul procedurilor legale. Alte 16 condamnări au fost menținute de către instanțele judecătorești superioare.
- ☰ Am monitorizat legal toate cazurile ajunse în asistență. În 94 cazuri, copiii, prin reprezentanții lor legali, au beneficiat de consiliere juridică și ghidare cum să depună plângeri/ cereri la organele de urmărire penală, cum să-și apere drepturile în cadrul procedurilor legale, cum să acceseze serviciile de asistență juridică garantată de stat, precum și avocați specializați și cum să recupereze prejudiciul moral.

Dezvoltarea abilităților parentale ale adulților care au în îngrijire copii

În raioanele Cahul și Ungheni au fost instruiți primii educatori parentali în programul "Fără palme și abuz"

Disciplina pozitivă este un proces de învățare a unui comportament dorit, care cere înțelegere, răbdare, efort din partea părintelui/îngrijitorului și nu în ultimul rând posedarea unor competențe, care pot fi asimilate în cadrul programelor de educație parentală. În anul 2019 rețeaua instituțiilor de educație timpurie din țară care aplică programul a fost extinsă cu 47 de grădinițe din raioanele Cahul și Ungheni, educatorii și metodiștii beneficiind de instruirii și materiale didactice oferite de CNPAC.

În perioada 2012-2019, CNPAC a instruit **370 educatori parentali** în Programul de educație parentală "Fără palme și abuz".

Monitorizarea implementării mecanismului intersectorial de cooperare

În identificarea, evaluarea, referirea, asistența copiilor victime și potențiale victime a violenței, neglijării, exploatării și traficului (VNET)

O ANALIZĂ COMPREHENSIVĂ A IMPLEMENTĂRII MECANISMULUI INTERSECTORIAL (MIC) A FOST REALIZATĂ ÎMPREUNĂ CU MSMPS

În baza datelor administrative oferite de ministerele responsabile de implementarea MIC, precum și a partenerilor, a fost elaborată *Nota analitică cu privire la colaborarea intersectorială în domeniul VNET pe parcursul anilor 2017-2018* cu scopul oferirii unei imagini de ansamblu asupra mersului implementării MIC și anume asupra evoluțiilor ce țin de: identificarea, evidența și referirea în adresa autorității tutelare a cazurilor suspecte VNET, asigurarea intervențiilor imediate în cazurile de pericol iminent pentru viața și securitatea copilului, aplicarea examinărilor specializate pentru constatarea și încadrarea juridică a cazurilor de abuz comise, precum darea unei aprecieri asupra calității fluxului de date prezentate de către sectoare pentru monitorizarea fenomenului.

Printre cele mai relevante concluzii:

- Se constată menținerea unei intensități destul de ridicate la nivel național al fenomenului VNET al copilului care este confirmată prin numărul mare al cazurilor noi pe care sectoarele partenere le-au înregistrat și referit autorității tutelare pe parcursul perioadei analizate (doar în anul 2018- 5428 cazuri). Cele mai multe cazuri referite în anul 2018 au fost din partea Poliției (2462 cazuri), fiind urmate de sectoarele Educației (1644 cazuri) și Sănătății (911 cazuri, în ascendență cu 16,9 p.p. față de anul 2017). La nivelul autorității tutelare, numărul cazurilor noi VNET înregistrate în anul 2018 au înregistrat o ascendență cu 35% în raport cu anul precedent.
- Este observată de asemenea și o creștere a numărului de infracțiuni îndreptate împotriva copiilor, cele cu caracter sexual prevalând în proporție de circa 1/3 în totalul acestora. Față de anul 2017 acest tip de infracțiuni a sporit cu 19,5% și cu 82% față de anul 2014, când a fost pus în implementare MIC VNET.
- La peste 1000 copii aflați în situații de pericol iminent pentru viață și sănătate li s-au asigurat măsuri urgente de protecție. În cazul plasamentului de urgență deși s-au constatat anumite tendințe pozitive în ce privește plasamentul copiilor în forme familiale, plasamentul rezidențial continuă a fi forma predominantă de protecție în cazurile de pericol iminent pentru viața și sănătatea copilului (60,2%).
- Funcționalitatea MIC este confirmată de numărul mare de cazuri suspecte VNET înregistrate și referite autorității tutelare de către sectoarele partenere. Totuși, această funcționalitate este subminată de calitatea datelor prezentate, situația rămânând practic neschimbată față de anul 2016 când o constatare similară a fost făcută în cadrul unui studiu tematic al CNPAC.

COPILUL ÎN ÎNGRIJIRE ALTERNATIVĂ

Potrivit *Liniilor directoare privind îngrijirea alternativă a copiilor*, aprobate de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite în 2009, copiii trebuie tratați mereu cu demnitate și respect, și trebuie să beneficieze de protecție eficace împotriva abuzului, neglijării și tuturor formelor de exploatare, indiferent dacă sunt din partea persoanelor de îngrijire, semenilor sau terțelor părți și indiferent de mediul de îngrijire în care se pot afla.

Începând cu anul 2019, unul din domeniile de activitate pe care ni l-am asumat cu cea mai mare responsabilitate este consolidarea capacităților serviciilor de îngrijire alternativă din Moldova de a crea mediu protector și favorabil pentru reabilitarea copiilor victime.

**Copiii trebuie să fie
tratați în orice mediu cu
dignitate și respect**

Pledoarie cu impact global

La finalul anului 2019, am marcat un moment istoric pentru copiii separați de familii. Pe 18 decembrie, la New York, cele 193 de state membre ale Națiunilor Unite au anunțat oficial că îngrijirea rezidențială nu poate fi o formă adecvată de protecție a copiilor, ci dimpotrivă le dăunează grav. Rezoluția cere eliminarea instituționalizării la nivel global și arată că toți copiii care au o familie ar trebui susținuți pentru a rămâne alături de familiile lor.

La distanță de 10 ani de la adoptarea Liniilor Directoare privind Îngrijirea Alternativă a Copilului și la 30 de ani de la adoptarea Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului, fiind parte a unei coaliții globale care promovează și protejează drepturile copiilor rămași fără ocrotire părintească, împreună cu alți colegi din societatea civilă din Moldova (CCF Moldova, P4EC, Keystone, etc) am participat la consultarea recomandărilor, și am încurajat Guvernul Republicii Moldova să semneze și să promoveze Rezoluția ONU.

Dezvoltarea capacității serviciilor de îngrijire alternativă de aplicare a politicilor de protecție a copilului

Trei centre de plasament temporar ale copiilor și-au dezvoltat politici instituționale de protecție a copilului

În colaborare cu Direcția Municipală de Protecție a Drepturilor Copilului, am susținut 3 instituții de îngrijire alternativă din Chișinău (Centrul de Plasament pentru Copii; Centrul pentru Copilărie, Adolescență și Familie; Centrul de reabilitare socială a copiilor „Casa Gavroche”) în elaborarea Politicii instituționale de protecție a copilului. Politicile de protecție a copilului ale celor trei centre includ Cod de Conduită, instrucțiuni de comunicare în siguranță despre și cu copiii, proceduri de raportare a cazurilor suspecte de abuz, etc.

Procesul de elaborare participativă a politicilor de protecție a copilului a fost lansat în cadrul unui atelier, organizat în 27 martie, 2019, la care au participat 23 profesioniști din cele 3 instituții.

Procesul a durat 6 luni, a fost unul participativ, cu implicarea tuturor angajaților acestor instituții, în total 39 profesioniști (pedagogi, asistenți sociali, psihologi, asistenți medicali, personal auxiliar), în baza **Ghidului metodologic de dezvoltare a Politicii de protecție a copilului pentru prestatorii serviciilor de îngrijire alternativă**, elaborat de CNPAC. Am oferit instruire și mentorat echipelor acestor centre. Doar cu participarea plenară a angajaților unui serviciu în elaborarea PPC poate fi asigurată o mai bună înțelegere a documentului și asumarea angajamentului de implementare.

Specialiștii din serviciile de îngrijire alternativă au fost instruiți pentru a putea răspunde nevoilor copiilor supuși adversităților

57 specialiști (manageri, asistenți sociali, psihologi, pedagogi) din instituțiile de îngrijire alternativă, centre de zi pentru copii cu nevoie speciale, serviciul de asistență parentală profesionistă și direcțiile sectoriale de protecție a drepturilor copilului din mun. Chișinău au beneficiat de 3 ateliere de instruire, în scopul dezvoltării competențelor specifice, necesare pentru implementarea politicilor instituționale de protecție a copiilor:

- atelierul "Manifestările de limită la copilul victimă a abuzului sexual", organizat în 7 martie 2019,
- atelierul "Evaluare inițială și complexă a cazurilor de violență împotriva copiilor", organizat în 23 mai 2019,
- atelierul "Elaborare și aplicare a strategiilor de intervenție în lucrul cu copii victime ale abuzului", organizat în 13 iunie 2019.

Creșterea rezilienței copiilor în serviciile de îngrijire alternativă față de riscul abuzului

Copii din 3 servicii de îngrijire alternativă și 2 centre de zi pentru copii în situații de risc au beneficiat de programe educaționale cu scopul prevenirii abuzului

121 copii din 3 servicii de îngrijire alternativă și 2 centre de zi pentru copii și-au dezvoltat reziliența față de abuz și exploatare sexuală, precum și alte situații potențial periculoase pe care le pot întâlni în mediul școlar, social: 109 de copii de 6-12 ani au fost instruiți în cadrul a 25 sesiuni în baza programului „În drum spre casă” și 12 adolescenți de 14-16 ani, pe parcursul a 4 sesiuni și-au dezvoltat reziliența față de abuz și exploatarea sexuală prin intermediul programului „12PLUS”.

COPILUL ÎN JUSTIȚIE

Campaniile de sensibilizare, în special a profesioniștilor din sistemul legal desfășurate pe parcursul anilor, activitățile de advocacy în rândul factorilor de decizie; schimbările legislative care au modificat procedura de audiere a copiilor victime/martori ai infracțiunilor sunt doar o parte din practicile pe care le-am promovat și care au generat o poziție comună a actorilor responsabili și a factorilor de decizie din domeniul justiției și cel al protecției copilului.

Anul 2019 s-a încununat cu luarea hotărârii la nivel de guvern de a institui la noi în țară Centre regionale de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor, serviciu de tip Barnahus, pentru care am pledat în ultimii ani.

Este nevoie de acționat
împreună pentru
asigurarea unei justiții
prietenoase adresate
copiilor victime și
martori ai violenței

Asigurarea intervenției integrate în cazul copiilor victime/martori ai infracțiunilor

A FOST ADOPTATĂ DECIZIA GUVERNULUI PRIVIND CREAREA CENTRELOR DE TIP BARNAHUS ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Centrele de tip Barnahus au fost recunoscute de Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului, de către Consiliul Europei ca fiind modele de bună practică pentru un răspuns multidisciplinar, interinstituțional, la cazurile de violență sexuală asupra copiilor, așa cum prevede Convenția cu privire la Drepturile Copilului, Convenția pentru protecția copiilor împotriva exploataării sexuale și a abuzurilor sexuale (Convenția Lanzarote).

Republica Moldova se aliază țărilor europene care aplică cu succes și promovează Serviciile de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor, de tip Barnahus.

Toate eforturile comune întreprinse de către CNPAC și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în vederea oferirii asistenței integrate copiilor victime/martori ai infracțiunilor s-au finalizat la sfârșitul anului 2019 cu aprobarea de către cabinetul de miniștri a hotărârii Guvernului nr. 708 din 27.12.2019 privind deschiderea la noi în țară a primului Centru de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor (servicii de tip Barnahus). Decizia prevede aprobarea *Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor* și a standardelor minime de calitate pentru serviciile prestate, precum și alocarea fondurilor pentru funcționarea centrelor respective.

CONSOLIDAREA EFORTURILOR ÎN ASIGURAREA FUNCȚIONALITĂȚII CENTRELOR DE TIP BARNAHUS LA NOI ÎN ȚARĂ

La data de 17 mai 2019 CNPAC, în parteneriat cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a întrunit într-un eveniment public toți reprezentanții din cadrul autorităților publice centrale de resort, organelor de drept, autorităților publice locale din zona de nord a țării unde urmează a fi deschis primul serviciu de acest tip, pentru a prezenta documentele de reglementare ale Centrului de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor (Servicii de tip Barnahus), consultate anterior cu toate categoriile de specialiști și la toate nivelele de administrare.

În cadrul evenimentului au fost prezentate *Regulamentul-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor* și standardele minime de calitate pentru serviciile prestate, precum și mecanismul de finanțare a serviciului, care este considerat drept un serviciu social cu specializare înaltă, fără componentă rezidențială, ce oferă beneficiarilor asistență complexă înalt calificată.

Rețeaua Europeană BARNAHUS a fost lansată oficial în noiembrie 2019, la Helsinki, Finlanda, prin semnarea de către țările-părți a unui angajament de susținere a justiției prietenoase copilului. Evenimentul a avut în cadrul proiectului PROMISE și a întrunit membrii fondatori, partenerii și susținătorii, printre care și CNPAC, promotorul acestui tip de serviciu în Republica Moldova.

O echipă de specialiști din Moldova s-au familiarizat cu practica suedeză privind dezvoltarea Serviciului de tip Barnahus

Un grup de 9 profesioniști din țară, format din intervieuatori, procurori, psihologi, medici legiști, judecători, asistenți sociali, care vor interacționa cu copiii victime în cadrul primului Centru de asistență integrată a copiilor victime/ martori ai infracțiunilor, planificat să fie creat la Bălți și specialiști din cadrul CNPAC au efectuat o vizită de studiu în Suedia, la Barnahus-ul din Linsoping, pentru a cunoaște cu practicile bune în domeniu direct de la echipa celui mai recunoscut Barnahus din Europa.

Conform modelului internațional, eficiența colectării probelor în procesul penal fără a victimiza copilul, poate fi asigurată doar prin colaborarea multidisciplinară și interdepartamentală între toți specialiștii care au atribuții în protecția copilului și colaborează cu Barnahus (judecători, procurori, ofițeri de urmărire penală, medici, medici legiști, psihologi, asistenți sociali, intervieuatori etc.).

Creșterea capacității specialiștilor care interacționează cu copilul victimă/martor al infracțiunilor

Intervievatorii, specialiștii special instruiți pentru audierea în condiții speciale a copiilor, au fost întruniți în cadrul unui atelier de supervizare

În colaborare cu Academia de Poliție "Ștefan cel Mare" a fost organizat atelierul de supervizare pentru rețeaua de intervieuatori din Chișinău și Bălți, pentru a discuta principalele provocări în activitatea acestora, în contextul în care activitatea intervieuatorului este reglementată foarte sumar în legislația Republicii Moldova.

În 2015-2016, cu concursul experților internaționali, CNPAC în parteneriat cu Institutul Național al Justiției a instruit 7 intervieuatori, care până în prezent activează cu suportul CNPAC și pe bază de voluntariat în Chișinău și Bălți.

ECHIPA

CONSILIUL COORDONATOR

- ≡ **Angelina Zaporozjan-Pîrgari**, avocată privind drepturile omului, membră fondatoare a Centrului de Drept al Femeilor
- ≡ **Iosif Moldovanu**, expert în domeniul drepturilor copilului, fondator al Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului
- ≡ **Efrosinia Haheu-Munteanu**, doctor în pedagogie, conferențiar universitar la Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", expertă în programe sociale
- ≡ **Daniela Sîmboteanu**, președintă, psihologă, expertă în domeniul protecției copilului, fondatoare CNPAC
- ≡ **Rodica Corețchi-Mocanu**, coordonatoare a programului de asistență psihosocială "AMICUL"
- ≡ **Iulia Gheorghieș**, coordonatoare a programului justiție prietenoasă copilului
- ≡ **Parascovia Topada**, psihologă, coordonatoare a programului de prevenire
- ≡ **Svetlana Moisa**, coordonatoare a programului educație parentală
- ≡ **Ala Pâslariuc**, coordonatoare a activităților de comunicare
- ≡ **Mariana Butnaru**, content manager www.12plus.md
- ≡ **Diana Țeberneac**, juristă, intervievatoare
- ≡ **Viorica Adăscăliță**, psihologă, intervievatoare
- ≡ **Oxana Șevcenco**, psihologă, intervievatoare
- ≡ **Adriana Popovici**, psihologă
- ≡ **Laura Țimbaliuc**, asistentă socială
- ≡ **Nadejda Mocanu**, asistentă socială
- ≡ **Natalia Serbeniuc**, asistentă administrativă
- ≡ **Alina Guranda**, contabilă

PARTENERI

FINANȚATORI

PARTENERI SOCIALI

PARTENERI GUVERNAMENTALI

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
Ministerul Justiției
Cancelaria de Stat, Direcția Secretariate permanente
Consiliul Superior al Magistraturii
Procuratura Generală
Inspectoratul General al Poliției
Centrul de Medicină Legală
Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului, Chișinău

PARTENERI NONGUVERNAMENTALI

Fundația Empowering Children
Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF)
Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova
Amnesty International Moldova
Centrul de sănătate pentru tineri „Neovita”
Coaliția Națională „Viața fără violență în familie”

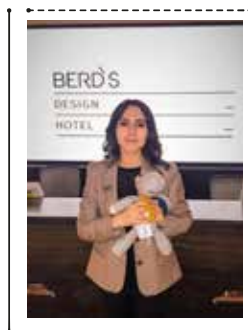

DoDo - jucăria care vine în ajutorul copiilor victime ale abuzului!

Alegeți jucăria DoDo!
Contribuiți la reabilitarea unui copil abuzat.
Contribuiți la prevenirea abuzului față de copii!

Dragi donatori, cu recunoștință și profund respect ne exprimăm mulțumirile pentru suportul acordat copiilor victime ale abuzului, pentru gestul cordial de a le oferi copiilor șansa de reabilitare! Împreună putem ajuta acești copii!

BERD'S

Regency Hotel

Radisson BLU

Ulrike și Harald Ullman, Germania, psihoterapeuți

Howard Kress, SUA, expert internațional în domeniul violenței față de copii

Claire McFarlane, Australia, supraviețuitoare a abuzului

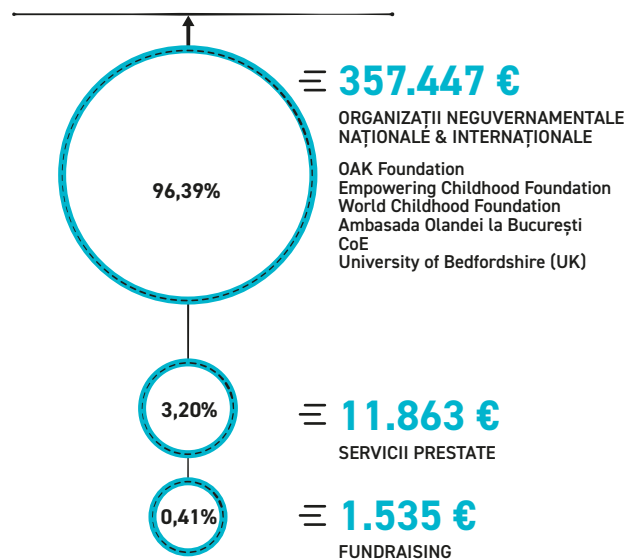

Anastasia Danilova, director executiv Centrul GDM

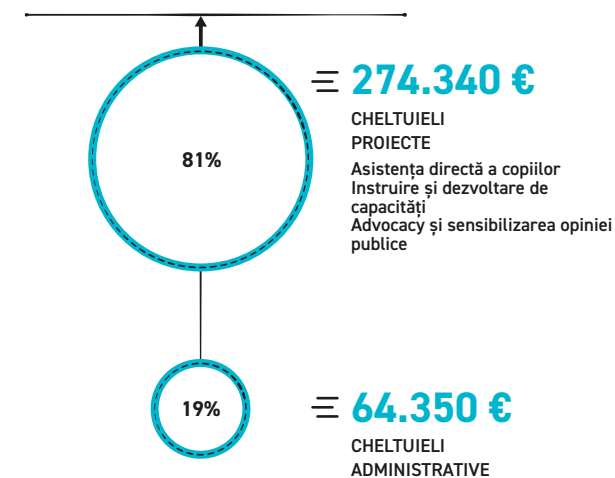
RAPORT FINANCIAR 2019

VENITURI

CHELTUIELI

Centrul Național de Prevenire
a Abuzului față de Copii

MD – 2069, Chișinău,
Str. Calea Ieșilor 61/2
E-mail: office@cnpac.md

www.cnpac.md

tel.: +373 22 758 806
+373 79 880 211
fax: +373 22 748 378

